

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznana (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 91.

V Ljubljani, v četrtek 23. aprila 1885.

Letnik XIII.

Slovenci v Velehrad!

Glas slavnostnega odseka za tisočletnico Metodovo v Velehrad (glej „Slovenec“ št. 80 dne 10. aprila t. l.), kateri vabi katolike vsega sveta, raznih jezikov in dežel, posebno pa Slovane k cerkvenim slavnostim, ki se imajo tam vršiti začevši od 6. aprila t. l. do rožnovenske nedelje, odmeval je posebno po deželah, kjer Slovenci prebivajo, in med kterimi je razširjena bratovščina sv. Cirila in Metoda.

Katoliško društvo v Ljubljani, ki se je že večkrat v svojih shodih spominjalo slavne delavnosti in imenitnih zaslug slovanskih blagovestnikov za razširjanje sv. vere, in ki se je med drugim letos pri obnem zboru razgovarjalo, kako naj bi se tudi mi vdeleževali te slavnosti, vabi s tem vse Slovence, posebno pa svoje ude, na božjo pot v Velehrad. Leta 1881 je katoliško društvo slovesno sprejelo slovanske božjepotnike v Rim, toraj tudi letos na mnogo mu stavljenih vprašanj odgovarja, da hoče biti zvesto svojemu poklicu, buditi katoliško zavest, toraj Slovincem po svoje pripomoči, da se vdeležé z večjo koristjo Božje poti v moravski Velehrad. V ta namen vabi, da se Slovenci, kterih je volja, podati se ter romati v Velehrad, oglasijo do Binkoštih pri velečast. proštu g. dr. A. Jarcu, predsedniku katoliške družbe, stari trg št. 13. V tem oglasu naj romarji tudi naznanijo željo, o katerem času bi jim bilo najbolj vgodno in priložno podati se na romanje. Časi za to najbolj vgodni so osmina praznika sv. Cirila in Metoda od 5. do 12. julija in osmina od 15. do 22. avgusta, ko praznuje Velehradska cerkev svoj patrocinium. Odbor katoliške družbe se bode ravnal po željah večine romarjev. Toraj, Slovenci! podvizajte se in naznanite do Binkoštih svoje želje predsedniku katoliške družbe, g. dr. Jarcu, da se bode potem preskrbelo in vravnalo vse potrebno. Vse bolj n drobno in natančno se bode potem določilo, ko se izvé želja in število vdeležencev. Da se bode načrt potovanja objavil, se umé samo po sebi. Katoliška družba se nadja obilnega vdeleževanja v čast Bogu in ssv. blagovestnikoma Cirilu in Metodu.

Odbor katoliške družbe.

Prestolni govor

ob sklepu državnega zbora 22. aprila 1885.

Častiti gospodje obeh zbornic državnega zbora!

Sklepaje vstavno dobo Vašega postavodajalskega delovanja izrekam Vam z zadovoljnostjo Svojo zahvalo in Svoje priznanje za pravo spoznanje in oceno državnih koristi, ki ste Vas pri Vaših delih vodili in za požrtovalnost, ki ste jo kazali pri Vaših sklepih. Cela vrsta imenitnih predlogov, ktere Vam je v minuli dobi izročevala Moja vlada, bila je predmet Vašemu delovanju.

Vojna moč države dobivala je svojo podporo po Vašem domoljubnem sodelovanju in se je zdatno vtrdila, ob enem ste pa skrbeli za sredstva, da se invalidom dohodki zboljšali, da se bodo preskrbele zapuščene vdove in sirote tistih, ki na vojski padejo in da se bodo podpirale družine tistih, ki se ob času oboroževanja k vojakom kličejo.

Vsled volilne reforme, ktero ste sklenili, zado-bilo je veliko število pridnih državljanov najpomembnejše političnih pravic (volilno pravico) in ste razun tega izvrševanje volilne pravice v jako mnogobrojnem razredu velikoposestnikov v Moji kraljevini Česki zdatno polajšali.

Jako mnogo ste se ozirali na duševne koristi vseh narodnosti po državi po dobro prevdarjenih sklepih, tikajočih se izgoje in izobrazbe mladine, kakor tudi ste po vstanovitvi novih ali razširjenih že obstoječih učnih zavodov svojo posebno pozornost obračali na obrtniški poduk, da se zboljša in požlahtni domača obrtnija.

Tudi položaj nižje duhovščine bil je predmet Vaše skrbljivosti in sočutja, ter ste skrbeli, da se ji taisti zdatno zboljša. V resnici lepe vspehe doseglo je pa Vaše delovanje na polji narodnega gospodarstva in prometa.

Po postavah, tikajočih se razširjanja skupnega avstro-ogerskega carinskega področja in po pregledu carinskih tarifov, pospešili ste zdatno produkcijo in trgovino, — s tem pa, da ste sklenili večjo vrsto

pogodeb s prijateljskimi državami, povzdignili ste mednarodni in pravni promet.

Da ste dovolili zdatne svote za vravnavo Dunava, ste koristili tako državi kakor tudi Mojemu glavnemu in prestolnemu mestu Dunaji posebno veliko.

S svojimi sklepi o ustavu obrtnih nadzornikov in s spremembo času primerno obrtnega reda in na rudarske postave, podprli ste malo obrtnijo, vredili ste razmero med gospodarji in pomočniki in skrbeli ste poslednjim za varnost življenja in zdravja.

Ob Vašem sodelovanju nastale so postave na korist kmetijskega stanu, kako da se je varovati goveje kuge in kako taisto zatirati; komasacijska postava; vrejevanje vodotokov; postava o pospeševanju deželne kulture gledé povodnih stavb sploh in pa ona, kako da naj se odpeljujejo škodljivi hudourniki.

Da zavarujete nesreče po povodnji kolikor je to ravno v človeški moči, pričeli ste jako obširno vrejevanje vodá posebno po Tirolih in Koroškem s tem, da ste privolili zdatno državno podporo; tisto vrejevanje raztegnilo se bode tudi na druge dežele in se bode moralo najprej v Galiciji po povodnji tako silno poškodovani pričeti, da se država in dežela obvaruje še večih nesreč, ljudje pa občutljivih stisk in težav.

Nemale zasluge pridobili ste si za industrijo in kmetijo po vpeljavi poštnih hranilnic, založnic in drugih podobnih ustavov podpirajočih obrtnijo in kmetijstvo, s tem, da ste jim polajšali davčno dolžnost k vgodnemu razvitku. S tem, da ste vpeljali postavo proti goljujiji pri kreditnih operacijah in na varstvo upnikom proti dolžnikom, ki so postali nezmožni plačati in povrh tega še upnika oškodovati nameravajo, obvarovali ste prebivalce pred sebičnim izsesavanjem in vtrdili ste zaupanje v obrtnem in trgovinskem prometu.

Kar ste storili gledé razvoja naših železnic in železništva sploh, vredno je popolnega priznanja. Parni stroj hiti danes z izdelki v najsrajne iztočne naše meje skozi Arl; z vedno obširnejim podržavljenjem železnic razširil se je državni vpliv, ki je

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ drugi dodatek.

(Dalje.)

Da imamo resnično v besedah pesnikovih izraženo ne le subjektivno ból pesnikovo, ampak splošno veljavne, objektivne nazore, pričá nam tudi g. Levec, ki je v oceni o prvi izdaji Gregorčičevih poezij izrazil se o pesni „Človeka nikar!“ s temi le besedami: . . . kakor je pesnik v prvo (namreč pesen: „Soči“) položil ves sveti ogenj domovinske ljubezni svoje, tako je v drugi: („Človeka nikar!“) vpodobil najgloblje filozofiške svoje nazore. In kaki nazori so ti? Vprašajmo gosp. dr. Tavčarja. On nam na to odgovarja jasno, neovrgljivo v šestem poglavju „Mrtvih src“. Se vé da, tukaj mi ugovarja g. nasprotnik, da dr. Tavčarjeva razlaga ni avtentična. Toda kaj mu pomaga tak izgovor. Saj vendar ne bo hotel g. nasprotnik trditi, da je le njegova razlaga avtentična. Za-me pa ima to veliko veljavo, ker dr. Tavčar je prvič eden izmed štirih vrednikov „Ljubljanskega Zvona“, ki za-

stopa liberalno razumništvo pri nas, drugič pa dr. Tavčar tudi mi ni tako naklonjen, da ne bi pesniku, kterega visoko čisla, na ljubo, in meni v pogubo ugovarjal moji razlagi njegovega šestega poglavja, ako bi se li dalo na kak način drugače razlagati, nego o panteističnem pesimizmu. Isto tako sodil je poezije Gregorčičeve sploh, in posebno „Človeka nikar!“ še nek drug kritik slovenski, kteremu se vendar mora priznati v slovstvenih vprašanjih vsaj toliko veljave, kolikor meni in mojemu g. nasprotniku vkup; a ker je oceno tega kritika priobčil „Kres“, drugi leposlovni list slovenski, smatramo po vsej pravici to sodbo o našem pesniku kot lastno listu samemu in razumništvu, kterega glasilo je. Ta kritik toraj, g. J. Pajk, piše v 7. snopiči „Kresa“ 1882 med drugim tako: Odkod toraj ta skoraj nezjemno elegični „ton“ naše umetne poezije? — Iz našega današnjega, recimo moderno-slovanskega, a da mu dam pravo ime — v resnici buddhastičnega nagledovanja svetá; večé podobnosti ni, nego je med slovanskim in buddhastičnim nazorom življenja: ista mehkbost, isto koprnenje, isto hrepenenje po „Nirvani“, isto izogibanje nadlog, ista obupnost! Ali ni naš „nirvan“ (Gregorčič) slič-

nih nazorov, kedar poje: „Kedór bi pa ko jaz na svéti — Imel čutiti in trpéti, Med dvómi, zmótami viséti — Človeka — vstvariti nikar!“ itd. G. J. Pajk tedaj pesniku „Človeka nikar“ očita budaizem, jaz pa očital sem mu, da je zabrel v panteistični pesimizem, kar je eno in isto, razlika je le v besedah, ker budaizem se bistveno ne loči od modernega pesimizma.

Dalje sklicuje se moj g. nasprotnik na „Laib. Ztg.“, ki je v „listku“ prinesla „Človeka nikar!“ preloženega na nemško. Kaj dokaže s tem? Morda govori zanj to, da je v prelogi brati: Eine Bitte nur hegt meine Brust . . .? To je naravno; saj prelagatelj mora original kolikor mogoče zvesto prenesti na tuj jezik; a ker stoji v slovenščini beseda „prositi“, rabiti mu je bila v nemškem „bitten“. S tem ni toraj nič dokazanega, in kar sem rekel o slovenski pesni, isto to veljá tudi o nemški. Pač pa posneti bi bil znal g. nasprotnik iz „Laib. Ztg.“ vendar nekaj. Kaj? Zakaj nemškemu listu pred vsemi drugimi poezijami Gregorčičevimi najbolj vgaja „Človeka nikar!“? Gotovo menim, da ne toliko zaradi oblike, dasi je res toliko dovršena, temveč bolj zaradi nazorov v njej izraženih. „Laib. Ztg.“ pa, vsaj ko-

tolikanj merodajen pri določbah tarifov. Mreža avstrijskih železnih cest popolnila se je deloma po državnih zgradbah, deloma po železnicah, ktere so na podlagi postave v lokalnih železnicah izdelali zasobniki, tolikanj, da so koristi tega občila v večji meri vse dežele deležne. Vašemu prizadevanju se je tudi posrečilo vredbi jako težavnega in v gospodarskem oziru jako pomenljivega vprašanja o severni železnici pot vgladiti na način, kakor bo dobro za državo in za narodno gospodarstvo.

Z raznimi drugimi postavami, ki ste jih sklenili deloma, kakor Vam jih je predložila moja vlada, deloma kakor ste jih sami predlagali, vstregli ste raznovrstnim potrebam prebivalstva.

Če tudi so se zaradi pospeševanja kulturnih nalog finance obtežile, se je vendar posrečilo s povzdigo kmetijstva, ktero smo z večimi izdajki dosegli, kakor tudi s hvalevredno pripravljenostjo, s ktero ste poviševanje davka Moji vladi dovoljevali, napraviti nam zdaten korak proti smotru postavljenemu na ravnotežje v državnem gospodarstvu. Državni kredit se je zdatno povzdignil in jako vredne poroke imamo za to, da vgodno rešimo še naloge, ki nas čakajo na finančnem polju.

Častiti gospodje obeh zbornic državnega zbora! Kakor Vam rad pohvalno priznavam, kar ste storili, ravno tako se smete sami ozirati na doprinešeno v popolni zavesti, da ste svojo dolžnost storili za blagor domovine in blagostanje Mojih narodov, za ktere vse enako po očetovski skrbim.

Dobre razmere, s kterimi smo z vsemi državami, opravičujejo našo nado, da se bode državi mir tudi zanaprej ohranil. Pod blagodejnim vplivom tega miru nadaljevala bode Moja vlada dovrševanje s stanovitnostjo in zvesto vdanostjo za državni blagor pričete naloge, da končamo, kar smo z Vami pričeli, da se prične zopet novo delo na ustavnem polju in da dosežemo smoter, kakoršnega nameravam, želim in se ga nadjam.

Sedaj Vas pa priporočam vse božjemu varstvu; zagotovljajoč Vas ob enem Svoje nepremakljive naklonjenosti, sklenem zasedanje državnega zbora.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

Kakšne dohodke imajo kmetje?

(Dalje.)

Domača obrtnija.

Kaj je domača obrtnija? Ako se kmetje v kacam kraji poleg kmetijstva pečajo še s kacam postranskim opravilom, na pr. z izdelovanjem suhe robe, z lončarijo, s slamniki, čipkarijo, imenujemo tako postransko opravilo domačo obrtnijo ali domačo industrijo. Pri domači obrtniji se zasluži najmanj po 20 kr. na dan in sicer tačas, ko ni posebnega dela pri kmetijstvu. V Idrijskem okraji so predlanskem samo pri čipkariji zaslužili 10.000 gld. Zategadel ni čudno, da si marsikje, kjer še nimajo domače obrtnije, zelo prizadevajo si jo dobiti.

Kaj mislimo mi o tej stvari? Mi mislimo, da je tam, kjer se že od nekaj s koristjo pečajo z domačo obrtnijo, kakor v Ribnici, treba podpirati

domačo obrtnijo, kar se največ dá. Kjer se pa še le želí vpeljati kaka domača obrtnija, tam je treba največ previdnosti. Zakaj? Zato, ker je domača obrtnija le tačas dobra, če je v resnici postransko delo, ki kmetijstvu nič ne škoduje, temveč mu pomaga. V zglede navedemo dve domači obrtniji, s kterimi so se zadnji čas na Kranjskem posebno zelo začeli pečati, namreč s slamniki in čipkarijo. V Domžalah so v zadnjih petnajstih letih napravili Tirolci veliko fabrik, v kterih se slamniki izdelujejo. V okolici daleč na okrog pletó po vseh hišah kite za slamnike in sicer pletó vse ženske, otroci in nekteri moški. S početka je pridna in gibčna ženska zaslužila po 50—70 kr. na dan. Zdaj je pa že veliko manjši zaslužek, pretečeno zimo se je pripletlo na dan po 10—30 kr. Vendar je še tudi ta zaslužek dober, če se pomisli, da se dobí le pri postranskem delu. V Domžalski okolici so kmetje še primeroma trdni, zato je njih glavno opravilo kmetijstvo. Poleti se kite nihče ne pritakne in sramotno bi se jim zdelo, ko bi kdo v senci kito plel. Kedar se pa jeseni kmetijsko delo zunaj opravi, se pa vse h kiti vsede. Kako prijetno je tam po zimi, zlasti zvečer! Razgovarja se, bere, poje in kratkočasi se pri pridnem delu. Ljudje so bolj zadovoljni kot marsikje drugod. Se vé, tu govorimo le o okolici; v Domžalah samih je pa tako, kakor povsod, kjer so fabrike.

Ko bi se slamniki vstavila, bi za kmete sicer ne bilo prav, a ne škodovalo bi jim tudi ne posebno, ker imajo kmetijstvo za glavno opravilo in se o kmetijstvu živé, zaslužek pri kiti je pa le nekaj poboljšek. Ali nekaj moremo vendar še omeniti. Večidel se zaslužek od kite prav obrne, marsikak krajecar gré pa pa tudi za žensko nečimernost; misli se, saj ni bilo treba dosti trpeti, zato pa tudi ni treba dosti gledati, kako se izdá. Zdaj je kita res postransko opravilo, ali če se postave kmalo ne spremené, bodo tudi tu kmetje opešali in kita bo za nektere glavno opravilo. Potem bo pa kita, ki zdaj koristi, škodovala kmetijstvu in zdravju. Tudi tega ne smemo zamolčati, da fabrikantje kite preslabo plačujejo, da imajo sami prevelik dobiček, ker drugače bi ne rastle fabrike kakor gobe iz tal.

V Idrijskem okraji se je pa v zadnjih petih letih čipkarija (klekljanje) zelo razširila. V tem okraji je kmetsko ljudstvo primeroma siromašno, zaslužek pri čipkariji pa primeroma velik. Kakšni nasledki izvirajo iz tega? Veliko jih je, ki po zimi in po letu pri čipkah sključeni sedé in ki ne marajo družega dela poznati. Kdo ne vé, koliko tako delo zdravju škoduje; jetika bo kmalo na vrsti. Gospodarji tožijo, da ne morejo dobiti poslov, učitelji pa, da otroci zaradi čipkarije v šolo ne hodijo.

Zaslužek pri čipkariji je v Idrijskem okraji veliko večji kot drugod. Ženska, dokler je zdrava in mlada, se prav lahko živí in tudi kaj prihrani; ali za družino ta zaslužek ne zadostuje. Kaj bi bilo, ko bi se čipkarija danes ali jutri vstavila, kar je kaj lahko mogoče. Kaj bi bilo z otroci, ki se nobenega družega dela niso privadili, kaj z odraslimi, ki so se družega dela odvadili?

Le kmetijstvo je trdno in se nikoli ne zvrne, če ga slabe postave ne zvrnejo. Domača obrtnija je pa, kakor fabrika, zelo goljufiva, čez noč lahko

premine. V Rudogorji so nekaj rudo kopali, ko je ruda pošla, so se morali družega dela lotiti. Začela se je čipkarija in bil je pri njej kolikor toliko dober zaslužek. Zdaj so pa ženske vesele, če morejo pri čipkariji po 12—14 kr. na dan zaslužiti; manjšega in slabšega zaslužka si pač ne moremo misliti. Tako bo najbrže tudi na Kranjskem. Kedar se bo čipkarija zelo razširila in se bodo ljudje družega dela odvadili, bo cena padla in ljudje se bodo morali s čipkarijo ukvarjati, če tudi ne bodo več kot 14 kr. na dan zaslužili.

Le eno domačo obrtnijo smemo in moramo brez ovinkov priporočati, namreč, da bi se po zimi obdelovala, kolikor je največ mogoče, obleka in orodje za dom. Pri vsaki obrtniji za prodaj je pa treba največ previdnosti.

* * *

Pregledali smo poglavitne stroške, ki so se vsi povišali in poglavitne dohodke, ki so se vsi zmanjšali. Nekterim se morebiti čudno zdi, zakaj duhovske bire nismo omenili. Tega pa zato nismo storili, ker smo govorili samo o stroških, ki so se povišali; duhovska bira je pa enaka ostala in je sploh tako majhna, da duhovni po večih krajih kaj težko shajajo. Videli smo, da so že navadni stroški veliko večji od dohodkov. Kaj pa, če pridejo še nenavadni stroški, nesreča na polju in pri živini, bolezen in smrt. Kmetom se je ukazalo več nositi kakor morejo, kmetje so preobloženi in bliža se jim beraška palica. To so naredile postave; to je nasledek liberalne dóbe. Zatoraj volimo si poštenih in krščanskih srenjskih, deželnih in državnih poslancev, pa živimo tudi sami pošteno in krščansko; potem tirjajmo in tirjajmo dobrih postav in — dale se nam bodo.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. aprila.

Notranje dežele.

Kako da se v *Trstu Slovanom* godí, vé vsak pastir, če je le kedaj v nedeljo popoldne memogredé dve ali tri besedice vjel, kjer se je kak slovenski list med pušičimi možakarji na glas čital. Saj so jih vsi polni krivic in težav, s kterimi se je našim primorskim bratom boriti, naj se vzame že ta ali oni slovenski list v roke. Da je v Trstu irredenta gospodar, je tako določno, kakor da bode jutri petek in vendar se ne sramujejo nekteri listi fakijske opozicije svojim naročnikom lagati, da je več mož avstrijske vladne stranke pribežalo v tabor progresistov (naprednjakov, drugače irredentovcev), ker so nejevoljni, da vlada v Trstu Slovanom tako potuho daje!!! Ali se ne pravi to norčevati se iz vlade same? Sodijo naj naši prijatelji sami. Tako bedarijo zamore le tujec skvasiti, ki se je še le sinoči v Trst pripeljal. Morda je s to lažjo nekoliko v zvezi druga novica, ki se po Tržaških listih nabaja, da se bode zopet okoličanski batalijon v življenje spravil, ktereга so leta 1868 italijani nisimi spodjedli. Prav bi bilo, ko bi se, ker se je nadjati, da bi se morda vsled tega razširjanju irredente po okolici nekoliko pot zagradila. Da je bil batalijon potreben, kaže nam to, koliko so si Lahi prizadejali, da so ga odpravili. Ko bi bil taisti nji-

likor sem slišal, se ne prišteva listom, ki zagovarja katoliške nazore, ampak je bolj iz vrste onih, kterim pravimo „liberalni“. In take mu listu pred vsem vgaja „Človeka nikar!“ Similis simili . . . To moralo bi mojemu g. nasprotniku vsaj migljaj biti, da pesen morda vendar ni tako nedolžna. Še nekaj, ako me g. nasprotnik ne razume. Tudi nekemu drugemu listu ta pesen pred vsemi ostalimi vgaja. Ta list je „Zlata Praha“, ki pisóč o Gregorčiči pred vsem hvali in prelaga „Človeka nikar!“ Ali se pa moj g. nasprotnik zlega z načeli tega leposlovnega lista českega? Ako že drugo ne, mislim, bi vsaj ta prikazen zamogla nekaj odpreti oči onim, ki še ne vidijo. Jaz vsaj bi se sramoval pohvale, ki bi došla od nasprotnikov sv. vere.

Toda vse to dokazovanje, bojim se, mojega g. nasprotnika ne bo prepričalo, zahteval bo še vedno avtentično razlago, t. j. da razlagam „Človeka nikar!“ tako, kakor hoče pesnik, da ga razumemo. In res, sam priznavam, želeti bi bilo, da bi bil pesnik sam pridejal svojim poezijam in posebno tej pesni komentar, da bi gotovo zabranil vsako hudomušno zavijanje in razlaganje njegovih besed. A tak komentar bi bil pesnik moral nam priobčiti že koj s prvo

izdajo svojih poezij, še predno je občinstvu mogoče bilo pesni ocenjati, oziroma pesnika napadati. Toda pesnik izdal je svoj komentar oziroma „Obrambo“, še le ko je bil zaradi nekterih poezij, med kterimi je prva „Človeka nikar!“, od tehtnih glasov obsojen; in tako se vé da, dasi je njegova razlaga še avtentična, vendar dosti zgubi na svoji veljavi; ker potem, ko je kdo napaden in obdolžen tako velikih zmot, je že naravno, da se brani na vse kriplje ter daje svojim besedam, kolikor le mogoče, tak pomen, kakor vé, da se bo bolje opral in svoje nasprotnike zavrnil.

Vendar pa naj bo, ako že moji nasprotniki nečejo drugače mirovati, sprejemem tudi „Obrambo“, ktero je pesnik sam zložil, tudi iz te hočem razlagati „Človeka nikar!“ ter opravičiti, kar sem pesniku očital, da je namreč zabrel na polje panteističnega pesimizma.

V tej obrambi nam hoče pesnik razjasniti pravi pomen svoje pesni z besedami sv. pisma, ktere sam navede: „Videns autem deus, quod multa malitia hominum esset in terra et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum contra tempore, poenituit eum, quod hominem fecit in terra“. (Gen VI. 5, 6.)

Tu nam podaje toraj pesnik ključ k svoji pesni. — Kakor vsakdo brž na prvi pogled vidi, znamenitost in težišče navedenih svetopisemskih besed tiči v onem: poenituit eum, kesal se je Bog, ker je človeka vstvaril. Ravno s temi besedami hoče pesnik opravičiti se: ako se je Bog sam kesal, da je človeka vstvaril, smem toliko bolj jaz, revni človek, želeti, da bi človeka ne bilo; v tem zmislu res tudi pesnik sam, kakor bomo pozneje videli, v obrambi vporablja one besede sv. pisma.

Vse je toraj od tega odvisno, kako si imamo razlagati poenituit eum, Bog se je kesal. O razlagi teh besed so sv. očetje in učeniki cerkveni vsi edini: da se namreč tukaj sv. pismo poslužuje izraza, ktereга imenujejo eksegeti antropopatizem. Večkrat namreč sv. pismo govori o Bogu isto tako, kakor o človeku, pripisuje mu človeško telo, oko, roke, noge itd., ravno tako čute in strasti človeške: Bog se jezi, sovraži, prehaja iz enega stanja v družega, se spreminja vse kakor človek. Take izraze se vé da razumeti moramo v nepravem pomenu, ker Bog je večen in nespremenljiv, kakor vsi vemo in tudi sv. pismo na sto in sto krajih jasno uči. To človeško naziranje in govorjenje o Bogu pa pripisati imamo živosti in kon-

hoveje ideje podpiral in razširjal, bi ga izvestno ne bili spodbopati skušali, temveč še njih podpore bi se mu bilo nadejati.

Škofovska konferenca, ki so jo pred Veliko nočjo na Dunaji imeli, ne bo brez vpliva ostala. Razun kongruje so se ondi obravnavale in sklenile še druge, za krščansko življenje jako potrebne zadeve; posebno so se pa višji pastirji pazljivo na razrito šolsko polje ozirali, kjer je toliko poprav potreba, ako hočemo, da bi se kedaj zboljšale pravne okoliščine našega časa. Škofje so o sklepih konference sestavili „memorandum“, v katerem zahtevajo cerkveno-versko izgojo mladine po ljudskih in srednjih šolah; nekatoliški učitelji naj se ne pripuščajo k poduku po šolah, ki so v čisto katoliških krajih; katehetom naj se področje razširi v narodni, kakor tudi v srednji šoli. Nedelje in prazniki naj se bolje posvečujejo, kakor se je to do sedaj godilo; posebno pa naj se gleda na to, da se bodo zamogli delavci po tovarnah božje službe vdeleževati. Profesorjem po semeniščih naj se plača zviša. Stalno naj se določi vprašanje zaradi cerkvene uprave verskega zaklada. Toliko je do sedaj prišlo v javnost od tega, kar so škofje pred Velikonočjo na Dunaji sklenili; kaj več o tisti konferenci se bode pa vernikom po posebnih razglasilih naznanilo, kolikor se bode namreč to dalo storiti iz uradnega stališča.

Proti **Lienbacherjevi** nakani, da bi se v bodočem državnem zboru konservativni Nemci pod njegovo zastavo združili v lastno stranko, koja bi le nemško-avstrijske koristi pred očmi imela, jeli so se konservativni časniki kar od kraja oglašati. Posebno ojstro so se pa poljski odrezali. Na podlagi nekterih v poslednjem državnem zboru so dokazali, da je bila zveza Slovanov osobito Poljakov z Nemci prvim na veliko škodo. Dostikrat morali so Poljaki svoje lastne koristi zatajevati in Nemcem na ljubo glasovati za postave, koje bi bili najraje poslali v krtovo deželo. Tega niso storili, ker jih je vezala disciplina, če tudi so škodo pri tem imeli. Naj le gredó konservativni Nemci, kamor jih veselí, nihče ne bode jokal po njih, pač pa bo za Slovane in slovanske koristi mnogo bolje, če bodo sami svoji, kakor jim to naravna postava veleva. Sicer pa Lienbacherjevo govorjenje ni še za resnico, neovrgljivo resnico spoznano in si bodo konservativni Nemci tudi brez njega pomagati znali, kakor jim bo bolj prav kazalo. Kakor bi Lienbacher rad svojo stranko osnoval, tako se med levičarji že sedaj pripravljala nekak nemško-narodni ali po domače prusaški klub, ki bo imel nalogo vladi nasprotovati po vsaki ceni; tu pa tam na veliko radost galerije za kak škandal poskrbeti, dragi čas desetakov, ki nas vsako leto več nego pol milijona goldinarjev stane, s praznimi a tem bolj strastnimi prepri tritati, in to vse, da jim bo galerija ploskala in pa, da bodo Bismarku svojo vdanost pokazali.

Dvanajst let, pravijo, da je minulo na 20. apr. letos, od kar se je bil gališki baron, bivši podpredsednik v poslaniški zbornici, **Flortjan Ziemialkovski**, spel do sinje višave avstrijskega ministra, sicer brez posebnega področja, a minister je vendar le bil. Minister brez posebnega opravila v Avstriji ne pomenja toliko, kakor peto kolo, temveč ga rabijo za posredovalca med kakim večjim narodom in med krono, ako se tisti narod po vladnih mislih preveč sam na-se in premalo na državo ozira. Taki so bili še pred malo leti Poljaki. Njim je bila Poljska vse, Avstrija nič ali vsaj ne dosti več, kakor nič. Ker jih je pa veliko in ker imajo lastno državno zgodovino za seboj, kateri je pečat slovanske nesloge, kakor drugim, vtisnjen, zdelo se je vladi vredno, da jih poskusi za-se pridobiti. Imenovala jim je lastnega ministra, ki se bo edino le s tem pečal, da bo posredoval med zastopniki poljskega naroda in presvitlo krono, da se prepada, ki se je bil ondi napravil, ne razpoči preveč. Ta namen

kretnosti orijetalske domišljije, kakor tudi čutnosti ali mesenosti izraelskega ljudstva, kateremu je moral sv. pisatelj govoriti bolj čutno in plastično, ker bi sicer abstraktnega govora o Bogu ne bil mogel pojasniti. Zatoraj pa moramo, kjer najdemo tako antropomorfistične govorjenje o Bogu, vselej tako razlagati, da ne tajimo Božje nepremenljivosti ali drugih lastnost njegovih. In prav to velja tudi o kisu Božjem. Sv. Ambrozij govore o zgoraj navedenih sveto-pisemskih besedah piše tako-le: Neque enim Deus cogitat, sicut homines, ut aliqua ei accedat seutentia, neque irascitur, quasi mutabilis: sed ideo haec leguntur, ut acerbitas, quae divinam meruerit offensionem tamquam eo usque increverit culpa, ut etiam Deus qui naturaliter non movetur aut ira aut odio, aut passione ulla, provocatus videatur ad iracundiam. Tako velika bila je hudobija človekova, da bi se, ako bi bilo mogoče, Bog sam, ki je večno nespremenljiv, kesal bil.

(Dalje prih.)

je Ziemialkovski izvrstno dosegel. Kar mu je pod prejšnjimi ministri še manjkalo gledé naklonjenosti poljskih velikašev in zastopnikov naroda, dosegel je pod vladno grofa Taaffeja. Poljaki so bili v poslednji dobi najtrdnjeji steber vlade. Da je Ziemialkovski svojo reč razumel, dokazuje nam dolga vrsta let, od kar je že minister. Vljuden in spreten mož pa le mora biti ta Ziamialkovski, da je v dobi treh ministerstev srečno na svojem stolu ostal, in jako trden mora biti, da mu niso spodbili stolišča. To se ve, da se mora priznati, da tak minister, ki je le za jedno samo kronovino postavljen, ni nikdar v tolikošnji nevarnosti, kakor pa tisti, ki mora za celo državo skrbeti, naj bo že potem njegova skrb za denar, za notranje, za šolo, za trgovino ali kaj drugega. Tukaj je nemogoče vsem vstreti! To se najjasneje vidi ravno sedaj. Slovenci še dolgo ne bomo imeli ne v uradu in ne v šoli, za kar vedno beračimo, namreč tiste skorjice kruha, t. j. paragrafa, ki se ravnopravnost imenuje in že sedaj kriče Nemci, da se jim krivica godi, ko grof Taaffe nam še tega ni podelil, kar smemo po ustavi zahtevati, na posebne pravice še ni misliti ne. Vsega tega Ziemialkovski ni imel. On je edino le za Poljake skrbel, kar mu kakor rojaku nikakor ni bilo težavno in jim je res priboril, česar so želeli. Poljaki imajo popolno ravnopravnost z Nemci.

Vnanje države.

Da močnejši slabejšega podjarmiti skuša, velja še danes ravno tako, kakor je bilo to v starodavnih časih. Rimci so podvrženim narodom najprvo svoj jezik vsiljevali in tako je tudi še dandanes med **Rusi in Poljaki**. Zmagovalni Moskovitarji so ravnokar gledé podjarmljenih Poljakov izdali ukaz, da se mora po šolah poljske pokrajine vse v ruščini podučevati, edino le krščansko-katoliški nauk je od te ojstre zapovedi izvzet. Car Aleksander je to postavil že potrdil. Postava je ravno tako krivična, kakor ona na Pruskem, ki tudi Poljake zatira, ali kakor je bila naša pred nekaj leti, ki nam je nemščino v šolo vsiljevala in jo nam deloma še vsiljuje. Nič bi se ne čudili, če bi bili Poljaki kak neslovanski narod, ter bi jih Rusi poslovaniti hoteli. Tako pa iz Poljakov Ruse izgojevati — zdi se nam smešno, in še bolj protinaravno in nevarno, kakor sicer. Ta ukaz porodil bo pri Poljakih novo mržnjo do Rusov, ker bila se je tu pa tam vsled nekoliko ugodnejih razmer že nekoliko poglela. Kjer se pa še ni bila zgubila, spremenila se bo pa sedaj zopet v smrtno sovraštvo. Oj kako grozno se vendar Poljakom domača nesloga vtepa! Razun avstrijskih Poljakov so ubogi drugi (pruski in ruski) le nekoliko boljši od sužnjih; zapadnim stoji Prus na vratu, da komaj komaj še diha, severne pa Rus prav po faraonski stiska. Ubogi Poljaki pa voljno trpé in molče; to je pa ravno nevarno. Izjavili so se sicer angleškim agentom, da ne pojdejo nikdar več drugim po kostanj v žerjavico, toda — kdo vé, kaj še vse pride! Sila kola lomi. Ukaz je res milovanja vreden.

Angleži se silno na vojno brodovje zanašajo, če tudi je celemu svetu ravno iz angleških listov znano, da je angleško brodovje podobno pobeljenim grobom. Mnogo ga imajo in tudi lepo je videti, toda pod sijajno zunanostjo skriva se črvojedina. Angleži imajo še jako malo vojnih parnikov, ki bi se zamogli uspešno meriti z vojnimi parniki drugih veslesil. Novi vojni parniki morajo, kolikor se le dá, lahki, močni, gibčni biti. Vseh teh lastnosti bi pa pri angleški mornarici zastoj z lučjo iskal. Kljub temu je pa pri obravnavi mornarskega budgeta Caine rekel, do je britanska mornarica močnejša, kakor katerikoli dve združeni mornarici med veseljami. Nič ne bomo rekli, da bi to res ne bilo če je bil Caine pri tem le na število parnikov in drugih vozil mislil. Gledé kakovosti se je pa mož ravno tako vrezal, kakor so se Angleži v Sudanu s svojo politiko vrezali. Mornarica je v tako ugodnem položaju, da v enem tednu brez težave 8000 mož v pomorsko službo skliče, poleg teh pa še 20.000 mornarjev v rezervo postavi. V desetih dneh oboroži lahko deset parnikov, in osem ladij za pobrezno obrambo; križarjev in topniških ladij pa niti v račun ne jemljejo. To vendar ni nič drugega nego neslana baharija! Nihče se ne spominja, da bi bil v teku poslednjih 10 do 15 let kedaj kaj bral o novih angleških parnikih. Pač so si vlivali razne topove-velikane, toda vse tiste so deloma potaknili po trdnjavah ob morji, deloma pa so jih naložili na svoje stare oklopnice prvotne konstrukcije. Pač pa je bilo vedno leto za letom slišati, da je Rusija toliko in toliko novih novodobnih vojnih parnikov delati začela; da Nemčija ta ali oni vojni parnik poskuša, kako bo vozil. In ravno ti stali bodo grozeč se angleškim starim barkam nasproti, kakor hitro, se bodo tisti proti iztočnemu morju zavile. Nemci so se že tako indirektno za Ruse izrekli in Angležev toraj niti v severno morje ne bodo pustili, če bi jih srbečica res tjekaj gnala.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 22. aprila. (Slovenskih pokrajin zemljevid. — „Matici Slovenski“ v prevdarek. — Czörnigov zemljevid Pri-

morja in nektere opazke k njemu.) Lepi so bili zemljevidi, ki jih je izdala „Matica Slovenska“; škoda le, da je začela pri tujih deželah, namesto pri domačih. V prvi vrsti nas zanimajo dežele, v kterih prebivajo Slovenci, potem slovanski jug, potem dežele severnih Slovanov, in še le za njimi pridejo Nemčija, Italija, Francija itd. Kozlerjev zemljevid slovenskih pokrajin ni bil ravno preveč natančen, vendar nam je dobro služil za prvo potrebo. Zdaj pa tega ni več dobiti. Zato bi Matica gotovo vstregla svojim udom in vsem Slovincem, ko bi napravila lep zemljevid cele notranje Avstrije (Štajarsko, Koroško, Kranjsko in Primorje). Morda bi še kazalo, napraviti dve karti: Ena bi bila barvana po narodnostih, kakor je ta karta, ki jo je baron Czörnig ravno zdaj izdal za Primorje. Na tej se natančno vidi, kako so primorske narodnosti razširjene po deželi. To bi bila etnografična karta. Druga pa naj bi bila topografična. Tudi taka je najbolj razločna, če je barvana. Prav lepo tako karto sem videl, ki kaže Hrvatko deželo. Doline in rodovitne planjave so bile zelene barvane, gore rujavo, reke in jezera pa sinje (modre). Deželne meje pa bi se lahko zaznamile s črno črto. Na etnografični karti pa Czörnig nima gorovja zaznamovanega; narodnosti pa niso barvane samo z mejo, kako daleč segajo, ampak vse ozemlje, kjer biva en narod, je barvano z enako barvo. Tako bi na eni karti spoznali našo domovino po njeni naravi, po hribih, dolinah, rekah in jezerih. Politična razdelitev pa bi se na tej karti lahko zaznamila s črnimi in rudečimi črtami. Na drugi (etnografični) karti pa bi videli, kako daleč sega slovenščina na Koroškem in Štajarskem, ter kod prebivajo na Primorskem Slovenci, kod Furlani, kod Italijani in kod Hrvati. Kdor bo delal ta zemljevid, mu bo dobro služil Czörnigov zemljevid za primorske dežele. Gledé topografije imamo dosti lepih kart Koroške, Štajarske, Kranjske in Primorja; pa tudi karte generalštaba se ravno, ravno zdaj izdelujejo, tako da Matica lahko na dan spravi prav lep in natančen zemljevid. Kozlerjev zemljevid je kazal samo „Slovenijo“. Meni si pa vidi, da bo bolje, predočiti na eni karti celo notranjo Avstrijo, nekaj za to, ker so te dežele nekakšna geografična celota, nekaj pa tudi zato, da se vidi, v kakem razmerju stojé Slovenci in Hrvati z Nemci in Lahy na Koroškem, Štajarskem in Primorskem.

Zdaj pa še nekaj o Czörnigovem zemljevidu in njemu pridjani knjižici. Zemljevid je še precej vestno izdelan; pisatelj si je prizadeval, da nobeni narodnosti ne dela krivice. Vendar pa ima zemljevid to veliko napako, da so vsa krajna imena pisana ali nemški ali pa laški. Slovenske vasi naj bi se pisale s slovenskim imenom in slovenskim pravopisom, laške v laškem, nemške z nemškim, hrvaške pa s hrvaškim. Tako bi se narodnost kakega kraja spoznala že tudi iz krajevnih imen. Naš zemljevid pa naj se drži tega načela: slovensko naj se pišejo vse vasi trgi in mesta, kjer je prebivalstvo veččinoma slovensko, kakor Št. Vid, Vipava, Kamnik; in pa taki trgi in mesta, ki imajo sicer mešano prebivalstvo in morda še nemško ali laško večino, pa leži v sredi med Slovenci, toraj na slovenski zemlji, kakor Celje, Maribor, Celovec, Gorica itd. Mesta v Nemcih in Lahih pa naj bi se pisale tako, kakor jih pišejo sami, če imamo prav slovensko ime za nje, na pr. Graz, Friesach, Monfalkone, ne Gradec, Breže, Tržič.

Czörnigova knjižica nam dokazuje tudi žalostno resnico, da v Primorji laški živelj vedno napreduje. Proti temu se mi vidi edina pomoč ta, da Slovenci naj ne ostanejo samo pri poljedelstvu, ampak naj se bolj pogosto poprijemajo obrtnije in kupčije, da se bodo sčasoma vtrdili tudi v mestih. Tako je na pr. Gorica v sredi med Slovenci, pa v mestu gospoduje Italijan, ter hoče še čeli deželi vtisniti laški pečat. Tega bi ne bilo treba, ako bi se Slovenci sami poprijeli rokodelstva in kupčije. Potem bi postalo mesto kmalo slovensko, in Slovenci bi imeli tudi izdatno večino v deželnem zboru Goriškem. Lani je ta misel prešinila Goriške Slovence, ko je šlo za tisto srečanost. Valovi nevolje pa so se zopet poglobili in Gorica ostane italijanska. Tako pa ne sme ostati. Največa zmaga, kar smo jih Slovenci priborili v dolgih letih naših bojev je ta, da smo si priborili Ljubljano. Tudi Goriška tako dolgo ni slovenska, dokler ne bo slovensko nje glavno mesto Gorica.

Domače novice.

(Najvišje priznanje) izrazil je presvitli cesar dvornemu kaplanu in novemu kanoniku vodji semenišča, preč. g. dr. Janezu Kulavicu za uspešno delovanje v Avguštiniji. Dr. Kulavice je bil od Nj. Veličanstva 20. aprila v avdijenci sprejet.

(Novi vodja v Avguštiniji na Dunaji) namesto preč. g. dr. Kulavica postal je novi dvorni kaplan, preč. g. dr. Mihael Nápotnik.

(Zasežen) je bil včeraj „Slov. Narod“ zaradi dopisa iz Trsta. Iz Primorja so dopisi „irredente“ tikajoči se državnemu pravdnistvu sploh priljubljeni, da jako rado po njih sega.

(Avskultant) postal je pravni praktikant gosp. Albin Ogrinc.

(Godba) je bila danes popoldne v „Zvezdi“ od 4. do 1/2 6. ure po sledečem sporedu: 1. „Arion“, koračnica, zložil Schöttner. 2. Overture iz opere „Oberon“, C. M. Weber. 3. „Die Glückskinder“, valček, Jos. Strauss. 4. „Es war ein Traum“, pesen za eufonij, Windsor. 5. „Trebizonda“, četvorka, J. Strauss. 6. „Ob'st her gehst“, polka hitra, Josip Kaulich.

(Telegraf) napeljal se bo po Kokrski dolini od Kokre do Železne Kaplje na Koroškem.

(Hudo burjo) imeli so minule dni v Trstu. Ko je najsilnejše brila, prikreti neka 58 let stara ženica ob morji. Burja pa ni ravno prijazna in o kaki vlnudnosti prav nič ne vé, toraj tudi s tisto Ivano Sinigojevo ni ravno dosti komedij delala, temveč jo kar kratko pa varno pobaše in v morje trešči. Na veliko srečo v Tržaški luki vedno vse mrgoli delavcev in tako sta tudi to staruho dva krepka fakina pograbila in na suho prinesla. Bila je v nezavednosti zbog samega strahu.

(Grozne reči) poročajo se iz Trsta. Ni ga lista ondi izhajajočega, da bi se ne čitalo v njem o toliko in toliko samomarih. Posebno veselje in sočutje imajo pa Tržičani in Tržičanke do morja. Ravno tako tudi nož veliko ulogo igra v Tržaški statistiki in ne bomo se motili, ako si upamo trditi, da so ga prej ko ne od tod semkaj k nam zanesli.

Razne reči.

— Omika velikih otrok na borski je znana. To si je hotel ogledati tudi te dni na Dunaji bivajoči švedski kralj Oskar. Barantija je bila o njegovi navzočnosti še precej mirna, ker nekteri so se vendar-le ozirali na visokega gosta. A ko je kralj borso zapustil ter komaj do vrat prišel in za kljuko prijel, je nastalo divje rjovenje in vpitje. Kralj se je okoli obrnil ter še nekaj časa se pomudil in sedaj še le je videl pravo omiko borsijanskih židov.

— † Knez Karol Jablonowsky, bivši deželni nadmaršal v Galiciji in ud gosposke zbornice, je v 79. letu svoje starosti v Lvovu umrl.

— Dobro znamenje je Bošnjakom, da so prvi štirje razbojnik črnagorski, ki so pri Bileku meje prestopili, zadeli na vojaški oddelek, ki je Črnagorce brž prijel. V boju je bil razbojnik vstreljen, drugi ranjen, a potem so razun mrtvega vendar vsi čez mejo vhiteli. — Res ne mara, da bode to dober nauk tudi vsem drugim klatež-vitezem črnagorskim in drugim.

— Telefon dober preiskovalni sodnik. Iz Odese se poroča, da je policaj v sodnijo pripeljal moža, ki je nekje uro ukradel. A kolikor si je tudi sodnik prizadeval, da bi tat obstal prepovedano dejanje, bilo je zastoj, muhek je vse tajil. Pride sodniku na misel in stopi v drugo sobo ter se porazumi s tovarišem; potem pokliče tatu v ravno to sobo ter mu glasno pravi: Tje-le se vstopi, primi za cev in vzdigni jo do glave. Dobro; zdaj bomo videli, če si resnik govoril ali ne. In muhek sliši v tem trenutku zamolkel glas, kakor je mislil iz družega sveta: „Človek, spoznaj kje si uro vzel?“ V smrtnem strahu, pade na kolena ter skesano spozna svojo tatvino.

— „Theologisch-praktische Quartalschrift“. Vsebina II. zvezka je sledeča: I. Die Herrlichkeit der katholischen Kirche in unseren Tagen. Von Prälat Dr. Ernest Müller in Wien. — II. Musterpredigten und ihre Bedeutung: 1. Das Alterthum. Von Prälat Dr. Franc Hettinger, Univ.-Prof. in Würzburg. — III. Die Soteriologie des heiligen Justinus des Martyr's. Von Univ.-Prof. Dr. Sprinzel in Prag. — IV. Ueber die Bination. Von Univ.-Prof. Dr. Rudolf Ritter von Scherer in Graz. — V. Zins und Wucher. Von Domcapitular Dr. Pruner in Eichstätt. — VI. Das Ehrenkleid des hh. Sacramentes. Von Prof. K. Schrod in Trier. — VII. Rechte und Pflichten eines Rector ecclesiae. Von Präses Eduard Stigl in Straubing, Bayern. — VIII. Literatur für die schulpflichtige Jugend. Von Johann

Langthaler in Niederwaldkirchen. — XI. Die Bedingniss-Taufe. II. Von Prof. Dr. Eisel in Leitmeritz. — X. Die socialen Folgen der Aufhebung der Klöster in England: b) Aufhebung der Klöster in England. Von P. Andreas Kobler S. J. in Innsbruck. — XI. Professor Johann Klein's Bilderwerke zur Verbreitung unter das Volk. Von Anton Egger. Religionslehrer in Meran. — XII. Pastoralfragen und Fälle: 1.) Restitution bei Accord-Arbeiten. Von Univ.-Prof. Dr. Goepfert in Würzburg. 2.) War Arnold von Winkelried ein Selbstmörder? Von Univ.-Prof. Dr. Frind in Prag. 3.) Die Sequenz in Missis pro defunctis oder das Dies irae in Requiem-Messen. Von Spiritual M. Ransauer in St. Pölten. 4.) Ein schwer kranker Concubinarius. Von P. Georg Freund, Rector des Redemptoristen-Collegiums in Wien. 5.) Schluss der Hymnen. Von Religions-Professor Rudolf Buchwald in Gross-Strehlitz pr. Schlesien. 6.) Patrocinium und Bittprocession. Von Rudolf Buchwald. 7.) Ein Duellant im Beichtstuhle. Von Mons. Leonhard Karpf in Wien. 8.) Ehehinderniss der disparitas cultus. Von P. M. Haringer, Consulor der Congregation der Ablässe in Rom. 9.) Obex quoad debitum. Von Rector und Professor A. Zeininger zu St. Francis, Wis., Nordamerica. 10.) Impositio manum bei der Priesterweihe. Von Subprior P. Cassian Vivenzi O. C. Disc. in Linz. 11.) Ein bischöfliches Wort über die Anleitung der Kinder zur Beicht. Von Professor Adolf Schmuckenschläger in Linz. 12.) Rogationsmesse oder Requiem? Von Expositus Josef Würf in Reithofen, Bayern. 13.) Die heiligen Bilder sollen zwar verehrt, aber nicht verzehrt werden. Von Pfarrvicar Josef Sailer. 14.) Entscheidung betreffend die Assistenz eines Arztes beim Duell. Von Prof. Josef Weiss. 15.) Gründe, welche von Beobachtung der Kirchengebote entschuldigen. Von Prof. Dr. Niglutsch in Trient. 16.) Neueste Entscheidungen der heiligen Congregation der Riten über den Gebrauch von Messformularen, die Execution des Altares und den Gebrauch des Palliums. Von Professor Dr. Kerstgens. 17.) Unter welchen Bedingungen kann die Legitimations-Erklärung unehelicher Kinder ausserhalb des Geburtsortes durchgeführt werden? 18.) Quasi-Domicil. Von Professor Dr. Kohout in Linz. 19.) Die Ehrlichkeit allein thut's nicht. Von Professor Dr. Scheicher. 20.) Irrthum in der Person. Prof. Albert Pucher. 21.) Wann ist die Allerheiligen-Litanei bei den Processionen an den Bitt-Tagen zu beten? Von Professor Josef Weiss. 22.) Begünstigung der Häresie. Von einem Pfarrer in Württemberg. 23.) Was möge ein Priester mitnehmen, wenn er sich zu einer Feuersbrunst in einiger Entfernung begibt? Von P. Petrus Schreiblmayr. 24.) Gas- und Oellichter neben den Wachskerzen auf den Altären. Von P. Cassian Vivenzi. 25.) Ein ausländisches Brautpaar. Von Pfarrprov. Ferd. Stöckl. — XIII. Literatur. — XIV. Kirchliche Zeitläufe. Von Monsign. Professor Dr. Scheicher. — XV. Bericht über die Erfolge der katholischen Missionen. Von Johann G. Huber in Linz. — XVI. Methodius-Feier in Velehrad. Von Prof. Joseph Weiss. — XVII. Verordnung der hl. Congregation der Riten über die Kirchenmusik. Uebersetzt von Dr. Alois Hartl in Schärding. — XVIII. Kurze Fragen und Mittheilungen. — Naročnina na „Linzer Quartalschrift“ se prejema tudi med letom ter velja v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani za celo leto 3 gld. 50 kr.

Telegrami.

Szegedin, 22. aprila. Prekrasno naše gledališče je že od popoldne v ognji. Nič se ne dá rešiti, ne garderoba ne biblioteka. Oboki jeli so se vdirati. Gledališče je zgubljeno.

London, 23. aprila. Reuterjevo sporočilo. Sinoči se je raznesla govornica, da je ruska vlada dala v London razumeti, da se ji ne zdi potrebno daljše preiskave pričenjati glede borbe pri Penšdehu, temveč celo zadevo smatra za rešeno. Uradnega potrdila o tej govorici ni. „Dailynews“ se boji, da se bodo angleško-ruske razprave vse drugače končale, kakor pa ravno mirno. V Petrogradu nimajo volje zapustiti svojega hinavskega stališča, angleška popustljivost je pa že prav na kraji.

Berolin, 22. aprila. V državnem zboru stavljal se je predlog, da bi katoliški duhovni smeli brez kazni maševati in sv. zakramente deliti. Državni zbor je predlog zavrgel s 169 proti 127 glasovi.

Atene, 22. aprila. Ministri so se odpovedali zaradi propada pri volitvah. Kralj je na otoku Krfu, pa se bo že danes v Atene povrnil.

Pariz, 22. aprila. Brière brzjavljaja iz Hanoja, da je vse sovraštvo za sedaj vstavljeno.

Umrli so:

20. aprila. Katra Pančur, delavka, 21 let, Ulice na Grad

št. 5, jetika. — Karolina Zupančič, postrežekova hči, 4 leta, Hrenove ulice št. 6, Scropulosis.

21. aprila. Marija Pišek, bivša kuharica, 73 let, Kravja dolina št. 11, sušica. — Rosa Stare, zasebnica, 40 let, Mestni trg št. 11, jetika.

Tuji.

21. aprila.

Pri **Matti**: Karl Bumb, trg. pot., iz Augsburga. — L. Popper, fabrikant; Julij Berger, trg. pot., z Dunaja. — Emil Stauber, trg. pot., iz Prage. — Berg pl. Falkenberg, c. kr. stotnik, s soprogo, iz Budapešte. — Arko, vinski kupec, iz Zagreba. — Josip Heinrich, trg. pot., iz Müzzuschlaga. — Artur Materna, c. k. nadporočnik, iz Karlova. — Makso Košer, c. k. notar, s soprogo, iz Idrije.

Pri **Stonu**: Janez Rossi, trg. pot., z Dunaja. — Ed. Pollak, trgovec, z Dunaja. — Franc Eigel, profesor, iz Grada. — Anton Žgur, župnik, iz Loškega Potoka. — Škufca, župnik, iz Leskoveca. — Josip Vidmar, župnik, iz Žir. — M. Ribničan, iz Železnikov. — Gustin, iz Metlike.

Pri **Avstrijskemu caru**: Maks Malloyer, c. k. finančni komisar, iz Pazna.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

23. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl.	80 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81	35
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105	10
Papirna renta, davka prosta	96	40
Akcije avstr.-ogerske banke	850	—
Kreditne akcije	281	—
London	126	40
Srebro	—	—
Francoski napoleond.	9	98
Ces. cekini	5	89
Nemške marke	61	80

Od 22. aprila.

Ogerska zlata renta 6%	— gl.	— kr.
„ „ 4%	94	20
„ papirna renta 5%	89	90
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld.	97
„ Länderbanke	97	60
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	560	—
„ državne železnice	301	25
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	213	—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	127
4% „ „ 1860	500	138
Državne srečke iz l. 1864	100	170
„ „ 1864	50	170
Kreditne srečke	100	179
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	18
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	112	75
„ Ferdinandove sev.	106	—
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—

Izvrsten méd

(garantiran pitancec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.). škatlja 30 kr., se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

OROSLAVU DOLENCU,
(10) svečarji v Ljubljani.

(7) Naznanilo.

V zalogi podpisane bukvarne so izšle nove „Smarnice“ za leto 1885 z naslovom:

AVE MARIJA!

Podučljivo razlaganje molitve „Češčena si Marija!“

Za šmarnično opravilo spisal

JOŽEF KERČON,

duhoven ljubljanske škofije.

Z dovoljenjem visokočastitega kapitelvikarstva ljubljanske škofije.

XII, 338 str.

Te „Smarnice“ se odlikujejo po posebno dobro odbrani tvarini in praktični izdeljavi. Že ime preč. gosp. pisatelja, vnetega pospeševatelja Marijine slave, je porok, da bo ta prelepa Marijina knjiga v sreih vernih Slovencev na novo poživila ljubezen in vdanost do prečiste Device in Matere Marije ter posebno dobro služila prelepi majnikovi pobožnosti.

Tvarina je tako-le razvrstena:

Materni dom — Marijina prva daritev — Mati, pozdravljena od Boga — Mati, pozdravljena od ljudi — Materno ime (2) — Materno srce (2) — Materna čast — Materna slava (2) — Materni dar (4) — Materna sreča (3) — Materna moč (3) — Materna bolečina (3) — Materni blagoslov (4) — Materna zvestoba (2) — Materna beseda za slovo — Pridejana je sv. maša, molitve po vsaki tihí maši, lavretanske litanije in sv. križev pot itd.

Cena letošnjim „Šmarnicam“ je taka-le:

Vežane v pol usnji — gl. 90 kr.

„ vse v usnji 1 „ —

„ „ „ z zlato obrezo 1 „ 20 „

Po pošti 10 kr. več. Kdor jih 12 skupno naroči, dobi ene za nameček.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.